Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

COSMIN NEIDONI

SURÂSUL FETELOR DIN DUBLIN

EDITURA CREATOR
BRAȘOV, 2021

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

De când sunt conștient pe lumea asta i-am admirat pe oamenii care știu să celebreze, prin eleganță și bun-gust, bucuria de a fi. Așa i-am perceput dintotdeauna pe irlandezi, iar insula lor de smarald – străjuită de ocean și mare – îmi părea locul cel mai potrivit pentru a exprima o astfel de eleganță. Peste mai puțin de jumătate de oră voi ateriza în Dublin, urmând să fiu așteptat de o prietenă, până acum doar virtuală, în sensul în care nu o văzusem niciodată, doar vocea ei mă fermecase îndeajuns și-mi deșteptase curiozitatea. Era extrem de plăcută, cu inflexiuni sonore situate la limita dintre senzualitate și descântec, ca un fel de lumină țesută din mii de fire invizibile desprinse din acuarela unui maiestuos curcubeu. Nimic biliar, nimic amar. O voce exuberantă și ludică.

Era trecut de miezul nopții și, după trei ore de zbor, timp în care am reușit să ațipesc puțin, iată-mă ajuns în orașul lui Swift, Joyce, Wilde,

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Beckett și al atâtor altora ale căror cărți le citisem fervent până să ajung să pun piciorul pe pământul lor. Alice, femeia cu vocea de azur, mă aștepta entuziast. Mi-am luat bagajul în primire și m-am îndreptat spre locul unde erau așteptați călătorii. Undeva, într-un colț mai retras, lângă o pianină, cineva îmi făcea cu mâna. Era Alice și îmi zâmbea frumos, intuind că eu, cel care venea agale, cu un aer ușor absent, eram companionul virtual pe care îl cunoscuse în urmă cu doar opt săptămâni.

— Bună seara, Albert, ștrengarule, credeam că nu ai să vii – mi-a spus cu o voce jucăușă, zâmbind cu ochi luminoși și îmbrățișându-mă ca pe un prieten, de parcă ne-am fi știut dintotdeauna.

— Bună seara, Alice! Mă bucur să te văd, să te cunosc!

— Uite, te aștept ca pe un oaspete de onoare, cu o pianină, a zis ea cu un entuziasm pe care îl trăda prin toți porii.

— Sunt onorat și, ca să vezi că nu glumesc, îți voi cânta ceva.

Deși eram puțin obosit, la vederea clapelor de un alb imaculat, ca al unei zăpezi proaspăt ninse, mi s-a șters ca prin minune orice urmă de oboseală. Am cântat din memorie o *Nocturnă* a

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

lui Chopin, iar apoi am prelungit starea mea de grație autoindusă improvizând câteva acorduri într-o tonalitate minoră, pentru a fi oarecum în consonanță cu linia melodică a *Nocturnei*.

— Ce frumos! Bine ai venit! Vrei să mă topesc încă din primele minute ale aterizării tale în Dublin?

— Nuuuu, nici vorbă, voiam să profit de ocazia de a avea o pianină și voiam să-ți spun, prin câteva acorduri muzicale, „bine te-am găsit!".

După acest mic episod – ca o uvertură la o operă în patru acte – mi-am luat bagajul și, condus de Alice, m-am îndreptat către locul de unde urma să luăm *bus*-ul spre centrul orașului. Alice a jucat rolul gazdei perfecte: m-a condus spre hotel, plătind inclusiv biletele de transport. Ne-am așezat undeva în spate în autobuz, povestind, făcând glume și râzând.

În mai puțin de o oră ajungem pe O'Connel Street, considerat a fi kilometrul zero al orașului, urmând ca de aici să o luăm la pas, nu mai mult de cincisprezece minute, mă asigură Alice, intuind oboseala mea. Maldron Hotel Leisure se vede de la oarecare distanță.

— Vezi, ți-am zis că ajungem repede, îmi spune cu veselia ei contaminantă.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Îmi fac formalitățile de *check-in* în mai puțin de trei minute și, înainte de a urca, doamna de la recepție mă anunță surâzând că micul dejun poate fi, la cerere, servit și în cameră.

— Pot merge cu tine două minute să te ajut, dacă e nevoie, cu ceva?, mă întreabă Alice cu o voce reținută, exersându-și, cu afectuoasă politețe, calitatea de gazdă.

— Chiar mă bucur, îi răspund zâmbind, mulțumindu-i pentru grija pe care mi-o poartă.

Camera este spațioasă, o inspectez cu acea curiozitate specifică a turistului proaspăt cazat.

— Vei dormi ca un rege, îmi spune Alice, bucurându-se și îmbrățișându-mă cordial. Acum te las să te odihnești. Sună-mă după micul dejun și vin să te iau. Îmi spui tu unde vrei să mergem mâine, cu ocazia asta descopăr și eu fațetele neștiute ale orașului.

Dimineață sunt trezit de lumina îmbietoare a soarelui strecurată prin draperiile trase doar pe jumătate și mai zăbovesc puțin în pat. Fiind doar pentru cinci zile în Dublin, îmi făcusem la plecarea de acasă o agendă minuțios documentată cu acele locuri pe care îmi doresc să le văd, așa că o consult cu atenție. Vreau să bat la pas toate străzile din proximitatea orașului vechi, vreau să văd parcurile, muzeele,

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

locurile prin care odinioară, îmi imaginez cu ușurință, au trecut Joyce, Oscar Wilde, Bernard Shaw, admirabilul Samuel Beckett și atâția alții. Cine știe cum, printr-o contaminare telurică și aerosolică inexplicabilă, se vor așeza pe firele de păr, pe haine și pe mâini atomii invizibili de inspirație. Oricum ar fi, am un sentiment plăcut, greu transferabil în câmpul semantic al cuvintelor – acela de a inspira, chiar și la zeci de ani distanță, același aer pe care l-au inspirat cei mari din literatura pe care nimeni acum nu o poate trece cu vederea decât cu prețul unei greu pardonabile ignoranțe. Azi am pe agendă National Galery of Ireland și Dublin Writers Museum, iar mai apoi străzile pline de *puburi* și, cum altfel, renumitul Temple Bar. Înainte de micul dejun îi scriu lui Alice. Îi spun că peste jumătate de oră sunt gata de hoinăreală. Îmi răspunde prompt.

Ies în fața hotelului, bucuros de vremea care se arată senină, fără nori aducători de ploaie, ceea ce, desigur, în Irlanda, țara verdelui permanent, nu este de la sine înțeles. De la distanță o văd, zâmbindu-mi frumos, pe Alice. Are părul blond tuns puțin băiețește, ochii îi sunt albaștri ca două picături limpezi, iar deasupra lor se încovoaie sprâncenele ca niște arce menite să

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

contureze optimismul stenic al privirii. Ori de câte ori zâmbește, pe chipul ei apar două gropițe ca niște zvelte amulete, iar obrajii, când vorbește entuziast, capătă instant culoarea stacojie. Nu este înaltă, nici minioană. E de statură medie. I-am remarcat impecabila manichiură încă de aseară, dar azi, în lumina zilei, toate amănuntele înfățișării ei îmi par, literalmente, cristaline.

— Ce gânduri are soarele cu tine și ce gânduri ai tu cu el azi, de-mi zâmbești atât de luminos?, o întreb.

— Am de gând să mă plimb pe oriunde ai vrea tu, îmi răspunde cordial și-mi întinde mâna. Sunt gazda ta și cel mai nobil însemn al ospitalității mele este de a nu mă opune dorințelor tale, ascultându-te și, cu voia ta, povestindu-ți experiențele irlandeze.

— Ce frumos îmi vorbești, cu câtă grijă alegi cuvintele, lăsându-mi impresia că fiecare în parte ar avea o vulnerabilă fragilitate.

— Mi-am dat seama că, fiind cu tine, nu pot altfel decât să mă las în leagănul cuvintelor, ale mele sau ale tale.

Mă dă gata cu replicile. Decid o schimbare de registru și îi spun că vreau să îmi povestească în cel mai firesc mod cu putință experiențele, impresiile ei de imigrant, felul în care este

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

percepută și, mai ales, felul în care percepe ea lumea nouă, departe de casă, în care s-a integrat. Îi spun că vreau să mergem pe jos spre muzeul de artă. Nu se opune, zicându-mi că oricum nu este departe. Mă ține de braț și-mi povestește. La un moment dat, îmi arată un card de călătorie:

— Uite, este pentru tine, folosește-l pe toată perioada șederii tale în Dublin. Îți va prinde bine.

Apoi, din poșeta asortată cu încălțămintea ei casual, elegantă și comodă, îmi scoate o hartă pe care sunt însemnate toate punctele de interes turistic:

— Și asta îți va fi de folos. A, să nu uit, la prânz ești invitatul meu. Nu accept niciun refuz, nicio amânare.

— Alice, mă dai gata, mă lași fără cuvinte. Ce pot să spun?

— Nimic, îmi zâmbește curat, este bucuria mea. Nu uita că îmi asum rolul de gazdă. Îți sunt prietenă, iar prietenia noastră, dacă nu se opun instanțele cerești, este pentru totdeauna.

Aveam straniul sentiment, nobil fără îndoială, că primesc mai mult decât mi se cuvine. Ce planuri are Dumnezeu cu mine? Care să fie, oare, scopul nedeslușit al prezenței

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

mele aici, în acest oraș viu, plin de oameni calzi și îndatoritori?

După un mers domol, timp în care agreabila mea companioană mi-a povestit o parte din întâmplările vieții ei, mai cu seamă pe cele din ultima perioadă a șederii în Irlanda, ajungem la muzeu. Clădirea, care adăpostește o colecție impresionantă din arta irlandeză și din cea europeană, referindu-mă în special la exponatele de pictură – Picasso, Caravaggio, Monet, Goya și Van Gogh – are o alură extrem de modernă, contrastând cu peisajul arhitectural din proximitate. Am fost impresionat de cum am intrat de holul extrem de înalt, cu spoturi de lumină generoasă care proiectează pe pereții de un alb imaculat, într-o fascinantă geometrie variabilă, figuri care îți lasă impresia că sunt parte a exponatelor muzelui. De o parte și de alta, cafenelele și magazinele cu suveniruri dau o notă viu colorată și îmbietoare. Citesc undeva un detaliu interesant: după realizarea construcției, cândva în preajma anului 1863, câteva personalități de seamă ale Irlandei au făcut donații impresionante. Contesa Miltown a participat cu peste 2000 de lucrări din colecția sa personală, iar George Bernard Shaw a lăsat galeriei o treime din averea sa și din drepturile

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

sale de autor. Frumos mod, îmi spun, de a-ți iubi orașul. Dincolo de acest amănunt, m-a surprins faptul că vizitarea galeriei este absolut gratuită, ca de altfel a majorității muzeelor dublineze. În felul acesta, mi-a spus Alice, statul, care subvenționează costurile de funcționare, are un câștig obținut pe termen foarte lung – educarea și sensibilizarea artistică a oamenilor orașului. Așa se explică, poate, prezența suprinzător de numeroasă a celor tineri, a familiilor care își aduc copiii, unii dintre ei, de câțiva ani doar, privind din brațele părinților exponatele sau alergând cu veselia lor specifică printre spațiile largi ale galeriei. Aceasta pare a fi o plauzibilă explicație a eleganței băștinașilor. Cultura devine – într-un asemenea oraș cu profil aproape provincial, ținând cont de populația nu foarte mare și de clădirile cu aspect monoton, în stilul georgian – un mod de a fi cu frumoase reverberații în zona interacțiunilor sociale.

După cele aproape 4 ore petrecute în muzeu, Alice îmi face propunerea de a merge să mâncăm prânzul. Restaurantul, unul foarte cochet, îl alegem împreună. Este un loc liniștit, retras pe o stradă lăturalnică.

— Știai că în Dublin, mă întreabă Alice, fetele și femeile, fiind altfel decât bărbații, care

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

sunt mai timizi, sunt cele care fac invitațiile în oraș?

— Nu, nu știam. Serios? Așa să înțeleg că tu, făcându-mi invitația de prânz, m-ai considerat timid și, pe deasupra, ai vrut să respecți cutumele orașului?

— Da, îmi spune, însoțindu-și afirmația cu un râs molipsitor.

Masa noastră de prânz, urmată de un desert și o cafea din boabe proaspăt măcinate, ne-a asigurat chelnerul, este un nou prilej de a sta la taclale, de a ne povesti penumbrele și luminile din viețile noastre.

Alice era de profesie economist, dar i-a fost dificil să își găsească un job în specialitatea ei. Trebuia să se pună la punct cu legislația fiscală și mai apoi să treacă și câteva examene. Nu era deloc ușor nici cu limba engleză, pe care nu o stăpânea la cel mai bun nivel. Dincolo de aceste amănunte legate de profesie, eu o percepeam grațioasă și puternică, greu încercată, am înțeles în urma lungilor noastre discuții, de unele sincope ale destinului, dar cu o lecție frumos asimilată: a învățat să se bucure de toate splendorile lumii și ale vieții, având, pe deasupra, un frumos și bine articulat cult al prieteniei. Mi se pare admirabil să găsești linia coerentă

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

a freamătului tău interior de așa manieră încât asprimile realității să nu te oțetească, ci să deseneze pe chipul tău conturul omului care a reușit să se împace cu sine! Toți, așa înclin să cred, ne naștem cu o puritate pe care apoi o pierdem, fatalmente, pe drumul vieții. Alice părea să fie o notabilă excepție, puritatea ei nu doar că nu s-a pierdut, ci a căpătat o strălucire mai frumoasă în contrast cu lumea de azi, guvernată de logica egolatrică a propriului interes. Nu pactiza cu nimic din lumea din jurul ei, părea că pășește prin ea doar pentru purta însemnele unei alte lumi, ale cărei lumini ajungeau la noi prin intermediul gesturilor de bunătate necondiționată. Și oare nu asta ni se cere nouă, oamenilor, să conservăm în alcătuirea sufletului nostru, în pofida oricăror mefiențe – dimensiunea unei realități din care vin îngerii noștri? Ce înseamnă să fii bun? Înseamnă, poate, să fii demn de lumea îngerului tău, să nu decazi până în acel punct în care să nu mai poți regăsi nici măcar o fărâmă din puritatea cu care te-ai născut. În preajma lui Alice, printr-o activare a principiului osmozei, ajungeam să-mi însușesc tot mai mult din calitățile ei, ajungeam să fiu bun ca ea. Straniu și minunat, îngerii ei și-au revărsat bunătatea și asupra mea, învățându-mă

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

să mă ridic la frumusețea demnității unei prietenii cu bătaie foarte lungă. Întâlnirea cu Alice m-a înfrumusețat și m-a sporit. Poate că acesta să fi fost rostul mai adânc al întâlnirii mele cu ea. Dacă mi-ar fi spus: „Vino să vezi cum se desfășoară o lecție de prietenie", aș fi zis că mă ia peste picior. Se pare că vocea ei, ca un veritabil instrument de învăluire și seducție, s-a pus în slujba unei misiuni pe care eu, în frivolitatea mea, nu aveam cum s-o dibuiesc. Iată, îmi spuneam, o splendidă camuflare a sacrului în profan.

După prânzul tihnit, o luăm la pas printre străduțele orașului, admirând ușile viu colorate ale clădirilor cu arhitectura monoton-austeră în stil georgian. Sunt atât de colorate – în verde, roșu aprins, galben solar, albastru marin sau alb – de parcă s-ar fi desprins de sub arcuirea unui curcubeu după ploaie. Au o poveste interesantă. Este povestea celor doi scriitori irlandezi, George Moore și Oliver St. John, fiecare având patima lui Bachus și ale căror locuințe erau învecinate, așa încât, nu de puține ori, seara, când se întorceau acasă pătrunși de aburii alcoolului, le încurcau. Unul dintre ai a decis,